

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. II. In quo fiducia in Deum consistat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

Deus in magnâ multitudine. Te non numeret, qui etiam capillos tui capitis omnes habet numeratos? Sed, ais, subinde tuis miseris involvimur, addo solatis omnibus & auxiliis destituimur, ut mirum non sit, quandoque fiduciam nonnihil vacillare. Hic etiam Augustinus promeretur. Et obsecro vos omnes qui hæc legitis, aut legi auditis, sanctissimi viri responsum altissimo pectore reponite: Quidquid ergo, inquit Augustinus, hic accidit contra voluntatem nostram: noveris non accidere nisi de voluntate Dei, de providentiâ ipsius, de ordine ipsius, de merito ipsius, de legibus ipsius: & si nos non intelligimus quid quare fiat, demus hoc ipsius providentiâ, quia non sit sine causâ. Hoc ipsum, idem beatissimus Pater, divinus scriptor confirmans: Nos, inquit, divina providentiâ admonet, non res inspicit vituperare, sed utilitatem rerum diligenter inquirere, & ubi nostrum ingenium vel infirmitas deficit, ita credere occultam, sicut erant quadam que vix potuimus invenire: quia & ipsa utilitatis occultatio, aut humilitatis exercitatio est, aut elationis attritio. Et ut res pateat ab exemplis: Qui, inquit, disposuit membra pulicis & culicis, ut habeant ordinem suum, habeant vitam suam, habeant motum suum? Nam bestiolam brevem, minutissimam considera, quam volucris. Si consideres ordinem membrorum ipsius, & animationem vita quâ moveatur, pro se fugit mortem, amat vitam, appetit voluptates, devitat molestias, exierit sensus diversos, viget in motu congruo sibi. Quis dedit aculeum culici quo sanguinem fugat? quam tenuis fistula est quâ forbet? quis disposuit ista, quis fecit ista? Exspavescis in minimis, lauda Magnum. Ita iudicem Deum time, muneratorem spera, nec alium; ita humanis omnibus celsior in solo Deo fiduciam pone, certus nec fallere ipsum posse, nec velle. Nullus speravit in Domino, & confusus est. Beati omnes qui confidunt in eo.

CAPVT II.

In quo fiducia in Deum consistat.

Miseri nos, quam tenuem de Deo notitiam habemus! vix per simulam aliquid divini luminis haeremus. Hoc scimus, Deum esse Summum Bonum, & quidem tam immensum summum, ut nil penitus vel petere liceat, vel optare, quod ab hoc tanto Bono non possimus impetrare, certe suo tempore consecuturi omnia, modo tantisper non cadamus animo, sed maximâ in Deum fiduciâ erecti, sciamus præstolari cum silentio salutari Dei. Gemma gratissima, expectatio præstolantis, quocunque se verit, prudenter intelligit. Bonus est Dominus sperantibus in eum, anima quærenti illum. In quo autem hæc fiducia in Deum præcipue consistat, nunc potè videbimus.

§. I.

Spem quidem hoc superat Fiducia, quod Fiducia non qualicumque spes sit, sed robustissima & perfecta. Clare id discriminis notans Seneca: De re, inquit, spem habeo, nondum fiduciam. Hæc in Deum fiducia omnes hominis actiones complectatur necesse est: nam in omnibus omnino rebus, maximis, minimis, & omnibus vite momentis, Deo quam sincerissime fidendum est, eum suis nunquam defuturum.

Rex David gymnasium instituit palestricum, & præcepit ut docerent filios Juda arcum, sicut scriptum est in libro iustorum. Hanc institutionem Jonathas regius juvenis prævertit docilitate: tam enim certus erat dirigendo arcu, ut hoc laudis ferret ab amantissimo sui Davide: Sagitta Jonathas nunquam rediit retrorsum: neque enim leniter ferire, aut superficiei radere, sed ipsa penetrare arma hostium solebant tela Jonathas. Fiducia in Deum talis est arcus, cor Dei & tangit, & penetrat jaculis suis nunquam aberrantibus. Ex omnibus autem

Tom. I.

A Israël & Judæ regibus prærant triginta novem universæ) quoniam illorum hoc arcu poterant uti? Tres aut quatuor è toto numero; David, Ezechias, & Josias, quibus & Josaphat accenseri posset, modò impia sacrificia in montibus abolevisset. Horum certe regum cor cum Deo perfectum erat, & maximâ in Deum fiduciâ semper plenissimum.

Cum ingens Moabitarum & Ammonitarum exercitus regi Josaphato immineret, & ille viribus nequam par esset hosti, ingenti fiduciâ totum se contulit ad rogandum Dominum. Jamque prolixius precatu, præclarissimam hanc clausulam adjecit: Cum ignoremus quid ibid. v. 12. agere debeamus, hoc solum habemus residui, ut oculos nostros dirigamus ad te. Hic Jahaziel divino afflatu æstuans, proclamavit turbâ: Attendite omnis Iuda, & qui habitatis Hierusalem, & tu rex Josaphat: Hæc dicit Dominus vobis, Nolite timere, nec paveatis hanc multitudinem; non enim est vestra pugna, sed Dei. Non eritis vos qui dimicabitis, sed tantummodo confidenter stete, & videbitis auxilium Domini super vos. His vocibus mirè animatus rex Josaphat, exercitum duxit in hostem: ne verò suus miles ad tantæ multitudinis occursum trepidaret, instat strenuissimi ducis omnium animos oratione præmunens: Audite me viri Iuda, inquit, credite in Domino Deo vestro, & securi eritis. Et mox, contra quam fieri solet in prælio, statuit cantores Domini, ut laudarent eum in turmis suis, & antecederent, ac voce consonâ dicerent, Confitemini Domino, quoniam in æternum misericordia ejus. En regem cum milite in aciem, velut Episcopum cum suis sacerdotibus ad templum prodeuntem. Res planè insolens, ridicula in bellis, imbellem tantum turmam in fronte agminis collocare. Sed adfuit Deus Josaphato, tantâ Dei fiduciâ pugnato. Cumque cæpissent non milites tela jacere, sed cantores sacra carmina canere, hostes in seipsos versi, mutuis sese vulneribus conciderunt. Porro Josaphati exercitus cum progrediretur, omnem campum cadaveribus stratum reperit, nec supererat cui necem liceret effugere. In tantâ verò cadaverum strage, spolia inventa sunt tam opima & copiosa, ut asportandis iis nec triduum quidem suffecerit. En quid possit sincera in Deum fiducia, rerum omnium potens, inextinguibilis.

§. II.

Et quamvis in actionibus planè omnibus, ut dixi, fiducia in Deum sit necessaria, maximè tamen cum Deum aut preces fundendæ, aut res diversæ sunt perferendæ. Istud sequenti capite, illud nunc examinabimus.

Et de precibus quidem disserens Bernardus, ait multorum orationem aut esse timidam, aut tepidam, aut esse necessitatem. Timida quidem oratio, inquit, calum non penetrat, quia restringit animum timor immoderatus, ut oratio non dicam non ascendere, sed nec procedere queat. Tepida verò in ascensu languescit & deficit, eo quod non habeat vigorem. Nam temeraria ascendit, sed resistit: resistit enim ei: nec tantum non obtinet gratiam, sed & meretur offensam. Quæ verò fidelis & humilis, & servens oratio fuerit, calum sine dubio penetrabit: unde certum est quod vacua redire non poterit. Ante omnia oratio necesse est, fidelis sit. Quam multi antequam incipiant orare, incipiunt desperare: Non me audiet Deus, non impetrabo quod petam, frustra clamabo. Quægarum miserum! vix domo prodit, & corrui, fiduciâ defectu. Quomodo autem fiducia in precibus erga Deum sit erigenda, Christus nos instruens: Iudex erat in civitate, inquit, qui Deum non timebat & hominem non reverebatur. Sed & vidua in eadem civitate, quæ assiduis precibus vindicari cupiebat ab adversario. At iudex longissimam moram interponebat, improbus cunctator. Demum importunitate viduæ tam constante victus, controversiam dijudicavit. En robustam prorsus & contumacem spem, quæ viduæ illi assidue hoc instillabat: Hodie tibi jus dicetur; ubi spes hodierna decollasset, crastina monebat: Cras fiet.

A a a 3

fiet,

fiet, aut perendit, hac hebdomade, hoc mense, hoc certe anno
sententia dicitur. Vicit demum perseverans fiducia, quam
Christus in argumentum trahit hoc modo: Si tantarum
est virum oratio apud improbiſſimum quemque, quan-
tarum erit apud ipsam Misericordiam? Mens nostra,
velut vidua, adversarios numerat quamplurimos. Quid
ergo moratur, quin æquissimum iudicem appellet, &
omnem illi causam suam integerrimam fiducia deleget?
Ibid. vers. 7. Deus non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se
die & nocte, & patientiam habebit in illis: Sanctissimus Rex
Psal. 36. v. 5. David hoc unice commendans: Reverte, inquit, Domine
viam tuam, & spera in eo, & ipse faciet. Quid trepidas? quid
diffidis pavidiſſime mortalium? Aliquis te maledictis
figit, aut injuriis afficit? Deo id querere, & ipse faciet.
Tua tibi caro iniqua est? Deo supplica, & ipse faciet. Va-
rios tibi arietes cacodæmon admovet? Deum in auxi-
lium invoca, & ipse faciet. Quidquid agas, spera in Deo
& ipse faciet.

§. III.

Luc. cap. 11. v. 5. **E**t exiguae fidei homo, nunquid oblitus es, quid
in hanc rem Christus commemoret? Si quis amico-
rum ad amicum venerit intempeſta noctis medio, &
hospiti suo tres panes petierit: at ille jam somno ſepul-
tus variè coepit tergiverſari, & demum apertè negare
postulata, non possum surgere, & dare tibi. Si verò alter, &
fores pulsando, & panes postulando perseverarit, ille
demum non familiaritate, ſed importunitate compul-
ſus, dabit illi quotquot petierit panes: Et ego dico vobis,
Ibid. v. 7. inquit Christus, Petite & dabitur vobis: querite & invenie-
tis: pulſate & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit:
& qui querit, invenit: & pulſanti aperietur. Nil gratius Deo,
quàm ut ſe tantà fiducia, quantà amicis amicum, ap-
pellemus. Neque verò ullus hominum intempeſtivè un-
quam Deum appellabit. Videte mendicum pro numu-
lo ſimplo, aut panis fruſtilo, patientiſſimè vel ante
aëdes expectantem, aut poſt tranſvolantes quadrigas
currentem.

Inven. ſat. 4. v. 118. Blandaque devexa jaſtantem baſia rheda.

Quid par eſt nos facere, cum liberalitatem diſſimi-
regis obſecramus, an non patientiſſimam fiducia hic opus?
1. Ioan. c. 5. v. 14. Ille Apoſtolorum chariſſimus, Joannes: Et hac eſt, in-
quit, fiducia quam habemus ad Deum; quia quodcumque pe-
tierimus ſecundum voluntatem ejus, audit nos. Et ſcimus quia
audit nos, quidquid petierimus. Quis parens filiolo pro pa-
ne ſilicem, pro piſce ſerpentem, pro ovo porrigit ſcor-
pionem? Si ergo vos, inquit Christus, cum ſitis mali, noſtis
bona data dare filiis veſtris: quanto magis Pater veſter de celo,
dabit ſpiritum bonum petentibus? Hoc tamen ſapientiſſime
fit, ut nos ipſi nobis non panem ſed lapidem, non piſ-
cem ſed anguem imperitiſſimè rogemus. Nam quid ore-
mur, ſicut oportet, neſcimus: & cum Deus noſtram nobis
negat pecuniæ, indignamur optimo parenti, & no-
ſtras preces non admitti murmuramus frementes. O
ſatui! An non parentes ſapius pomum aut pirum ne-
gant filiolo, cui aliquot millium florenorum hereditas
minimè negabitur? Tarſenſis Paulus carnis ſtimulum
deprecatus, rem ſe petere putabat æquiſſimam: at pre-
cibus Deus non annuit. Hoc quotieſcunque fit, liquere
nobis debet aut è re noſtra non eſſe, petita concedi, aut
aut ea rectè diſſerri, tempore longè opportuniore con-
cedenda, & ut interim Deum fiducia conſtantiore
propitiemus. Creberrimè non exaudit Deus ad voluntatem,
Iſid. in ſen- tent. ſed exaudit ad ſalutem, inquit Iſidorus. Neſcire non poteſt
æterna providentia, quid nobis potiſſimum conducatur;
nec poteſt æterna benignitas non velle concedere, quod
nobis cognoverit expedire. Ipſe autem optimè novit
tempus quo cuique debeat ſuccurrere. Ideo nil un-
quam à Deo petendum, ſine maximà voluntatis ſubje-
ctione, ſeu reſignatione: Quia quodcumque petierimus ſe-
cundum voluntatem ejus, audit nos. Idcirco in omnibus om-
nino precibus illud Domini pro clauſulâ utipſandum:

Nihil à
Deo peten-
dum ſine
maximà
reſignatio-
ne.

Veruntamen non mea, ò Deus, ſed tua voluntas fiat. Quod ſi
obſtinatè quippiam à Deo extorquere contendamus,
verendum, ne quod ut optimus pater negavit, ut rigidus
iudex permittat in noſtrum malum, & oratio fiat in pec-
catum. Hoc nobis longè ſit ceriſſimum, nullas preces
cum debita voluntatis reſignatione oblatas, eſſe irritas
nullas omnino, nullas: aut enim quod petitur, aut me-
lius quid impetrabitur. Et hoc eſt quod precantis fidu-
ciam mirificè accendat, Quia quodcumque petierimus ſecun-
dum voluntatem ejus, audit nos.

CAPVT III.

Quà ratione in adverſis firmanda, & erigenda
ſit ad Deum fiducia.

Gubernatorem in tempeſtate, in acie militem, in
arenâ pugilem intelligas. Nemo ſciat quid poſſis, ne tu
quidem ipſe, ni variis armis exerceris. Opus eſt ad noſtrum
ſui, experimento. Quid quiſque poſſet, niſi tentando non didiciſ-
ſet. Itaque quidam ultro ſe ceſſantibus malis obtrulerunt, & viri
in obſcurum itura occaſionem, per quam emiſcerent, queſi-
runt. Gaudem, inquam, magni viri aliquando rebus adverſis,
non aliter quàm fortes milites bellis. Avida eſt periculi virtus;
& quò tendat, non quid paſſura ſit, cogitat: quoniam & quid
paſſura eſt, gloria pars eſt. Hiſ Deus conſulit, quos eſt quam be-
neſtiſſimos cupit, quoties illi materiam præbet aliqui animæ
fortitèrque faciendi: ad quam rem opus eſt aliqua verum diffi-
cultate. Unde poſſum ſcire quantum in fiducia erga
Deum profeceris, ſi cuncta ſuccedant ad votum? Unde
poſſum ſcire, quantum adverſus paupertatem tribuani-
mi ſit, ſi divitiis diſſuſus? Unde poſſum ſcire, quantum
adverſus ignominiam & infamiam odiūque popula-
re conſtantia habeas, ſi inter plauſus ſenectis, ſi vitam
ſine adverſario tranſis? Sanè ad noſtrum ſui opus eſt
experimento. Non eſt artis inter proſpera dicere: De-

C minus firmamentum meum &c. Si tunc primum dicit
mendiculus: Eam bene ſpero, hac hebdomade non moriar ſe-
me, cum turgentem habet panibus ſaccum, nullius ſpei
hominem ſe prodit. Spes que videtur, non eſt ſpes: nam quid
videt quis, quid ſperat? Si autem, quod non videmus ſperamus, per
patientiam expectamus. Ergo tunc maximè fiducia noſtra
emiteſcit, cum fluens ſanguis vulnera offendit, cum flu-
ctus naviculam inſiliunt, cum adverſis cingimur; hinc lo-
cus, hic tempus fiducia: Quà verò ratione inter adver-
ſa potiſſimum ſit exercenda fiducia, jam dicemus.

§. I.

Dvo hic in fundamentum ponenda. Primum: Hoc
probrè ſciamus, miſeriarum & calamitarum ubi-
que & in omni vitæ genere plurimum eſſe, neque verò
aliter hanc vitam conſtare. Christus prædixit: In mundo
preſſuram habebitis; ſed conſidite, ego vici mundum. Omnes
qui pie volunt vivere in Chriſto, perſecutionem patientur.
Alterum: Sciamus & hoc, quod Paulus aſſeverat: For-
delis Deus eſt, qui non patietur vos tentari ſupra id quod po-
teſtis, ſed faciet etiam cum tentatione proventum, ut poſſitis
ſuſtinere.

Facto duplici hoc fundamento, primum venit
prius, qui fiduciam doceat in adverſis hoc modo: De-
liquit in te famulus tuus, colaphos aut ſultes meritis.
Tu hominem leni brachio vix tangis, cum ille mox fu-
rere, ſervitium renuntiare, ab ædibus excurrere, & ad-
verſario tuo neſcio quantas injurias queri: Si ego huius-
modi homini patrocinari velim, an molles apud te aditus
reperiam? Sanè hic famulus non unà re graviſſimè of-
fendit: Caſtigari meruit, & quidem ſeverius, at ille
correctori contumax profugit domo, quod capitalis
noxa; quòd ſi amicos quaſiſſet deprecatores, videri po-
tuiſſet furere cum ratione; at verò profugere ad hoſtes,
& apud illos innumeras in domum querelas evocare,